

vební povolení ke stavbě uděleno, posune-li stavbu o 25 m na východ a plyne to také ze stavebních spisů, podle nichž se konala kolaudační komise dne 27. listopadu 1902 a bylo při ní zjištěno, že Antonínu K. st. předepsané podmínky byly splněny. Nejde proto o stavbu, která byla v dolovém poli zřízena bez úředního povolení, jak to má na mysli § 106 hor. zák. a musil a mohl Antonín K. st. jako stavebník vzhledem k prohlášení zástupce báňského revírního úřadu učiněnému při stavební komisi počítati s tím, že jeho stavba nebude poškozena následkem dolování již skončeného (srov. rozh. čís. 4916 sb. n. s.) a ručí proto dovolatelka za škodu, která povstala na budovách žalobců novým dolováním jejich pachtýřů. Nejde tu o škodu vzešlou dolováním těžarstva B. K. v letech 1887 až 1894, nýbrž o škodu, která, jak zjištěno, povstala jedině tím, že druhý a třetí žalovaný v dolových mírách těžarstvem opuštěných opět dolovali. Že by ke škodě té bylo došlo, i kdyby druhý a třetí žalovaný nebyli v dolových mírách těch uhlí rubali, dovolatelka neprokázala. Ručí proto dovolatelka za škodu zažalovanou a to s druhými dvěma žalovanými solidárně. Jak bylo doličeno v rozhodnutí čís. 4677 sb. n. s., jest majitel dolů zásadně povinen nahraditi jen skutečnou škodu, nikoliv ušlý zisk, leč že škoda byla způsobena úmyslně neb hrubou nedbalostí. Veškerou škodu, kterou žalobci uplatňují, jest podřaditi pod pojem skutečné škody. To platí i o požadované náhradě za zvýšení výloh budoucího udržování a zmenšení doby trvání 10% hodnoty, kteréžto nároky zapadají vlastně do rámce nároků na náhradu pro znehodnocení budov. Nepochybily proto nižší soudy, když uznaly, že zažalovaný nárok je důvodem svým celý po právu. K dovolání žalovaných Františka R a Emila G.: Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu ručí se po rozumu § 364 a) obč. zák. za skutečnou škodu dolováním způsobenou bez ohledu na zavinění (srov. rozh. čís. 13326 sb. n. s.) a ručí za takovou škodu i pachtýři horních těles, jež jsou podle § 109 hor. zák. nemovitým vlastnictvím a podle § 298 obč. zák. nemovitou věcí, způsobili-li škodu tu svým dolováním, neboť ustanovení § 364 a) obč. zák. je zařazeno mezi předpisy o sousedském právu a za souseda jest pokládati nejen vlastníka sousední nebo blízké nemovitosti, nýbrž i pachtýře, jenž svými zásahy vyvolává poruchy na nemovitosti těmto zásahům vystavené. Ježto škoda na budovách žalobců povstala právě dolováním dovolatelů, jsou dovolatelé povinni podle § 364 a) obč. zák. nahraditi žalobcům veškerou jim vzešlou škodu. Jde tu proto o solidární závazek všech tří žalovaných (§ 1302 obč. zák.).

Čís. 14295.

K odůvodnění náhradního nároku podle § 1 zákona ze dne 21. března 1918 čís. 109 ř. z. se vyžaduje, aby majetková újma vznikla nákladem, nutným ke zrušení odsuzujícího rozsudku.

Takovým nákladem není honorář vyplacený za posudek universitního profesora připojený ke zmateční stížnosti k zachování zákona.

Žalobce byl k soukromé žalobě uznán v trestních věcech proti němu pod T 151/26 a T 699/26 okresního soudu v T. vinným přestupky proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. Nejvyšší soud k zmateční stížnosti generální prokuratury vznesené na záštitu zákona zrušil oba trestní rozsudky a uložil okresnímu soudu v T., by o věci dále jednal a rozhodl. Soukromý žalobce vzal ve věci T 151/26 žalobu před zahájením líčení zpět, pročež řízení podle § 46 tr. ř. bylo zastaveno. Ve věci T 699/26 byl vynesena rozsudek osvobozující. Poněvadž ministerstvo spravedlnosti nerozhodlo o návrhu žalobcově na odškodnění podle § 3 zák. č. 109/18 ř. z. ve lhůtě tří měsíců, domáhá se žalobce žalobou náhrady zaplacených peněžitých trestů 1.600 Kč a 3.000 Kč, dále náhrady honoráře 16.000 Kč zaplaceného Dr. M-ovi, universitnímu profesorovi, za posudek, který žalobce připojil ke své žádosti generální prokuratury o podání zmateční stížnosti k zachování zákona, a dále náhrady škody 50.000 Kč. Pr v ý s o u d vyhověl žalobě jen do výše 4.600 Kč (zaplacené pokuty), jinak žalobu zamítl z těchto d ů v o d ů: Žalobce odůvodňuje nutnost posudku Dr. M-y tím, že prý to bylo pro něho existenční otázkou, aby dosáhl zrušení chybných rozsudků v obou trestních věcech, že byl proto nucen použití pomoci věhlasného učitele práva trestního prof. Dr. M. a jeho posudek připojit k žádosti na generální prokuraturu, aby jí pohnul k podání zmateční stížnosti k zachování zákona, že nejvyšší soud při svém zrušovacím rozhodnutí myšlenkový pochod posudku z největší části si osvojil a příznivý výsledek této zmateční stížnosti že nejlépe prokazuje odůvodněnost posudku. Naproti tomu dlužno uvést, že žalobce byl ve věci T 699/26 v odvolacím řízení zastoupen Dr. Bedřichem G-em, advokátem v L., který také podal obšírný spis odvolací, že později dal plnou moc svému společníku Dr. Antonínu Sch-ovi, advokátu v T., že žalobce je sám zkušeným právníkem a obhájcem ve věcech trestních, že má potřebné právní znalosti a zkušenosti, aby podání na generální prokuraturu sepsal a řádně odůvodnil, a že si musel býti toho dobře vědom, že jeho žádosti u generální prokuratury za podání zmateční stížnosti, tak i vyřízení této nejvyšším soudem dostane se nejbedlivějšího prozkoumání a posouzení a že o stížnosti zmateční rozhodnuto bude nejvyšším soudem zcela samostatně a věcně bez ohledu na názory v posudku vyslovené, při čemž nerozhodno, kryje-li se myšlenkový pochod posudku z části z obsahem důvodů zrušovacího rozhodnutí, a neuznal proto nalézací soud potřebným opatřit si a použití posudku k dosažení příznivého výsledku zmateční stížnosti a následkem toho nepřiznal žalobci požadovaný honorář, vyplacený za posudek. Ani pokud jde o odškodnění 50.000 Kč neshledává soud nárok ten důvodným. Podle doslovu zákona č. 109/1918 může nesprávně odsouzený žádati od státu přiměřenou náhradu škody (tedy nikoliv plné dostiučinění), kterou třeba jako újmu majetkovou prokázati, tedy nikoliv za hanbu, snížení vážnosti a pod., již utrpěl bezprávným odsouzením přímo, tedy za škody pouze nepřímé. Takové škody žalobce neprokázal. Tvzení jeho v příčině utrpěné škody jsou povahy zcela všeobecné, neopírající se o žádné konkrétní skutečnosti. Žalobce ani netvrdí, že během urážkových procesů s Dr. L-em a i po jejich skončení se provoz jeho kanceláře nějak obmezil, nebo že by se byl výtěžek jeho kanceláře následkem zmíněných dvou odsouzení snížil, naopak výslovně uvádí, že výtěžek se nesnížil, tvrdí však, že

by se byl výtěžek jeho kanceláře — nebyti těchto odsouzení — ještě více zvýšil, aniž by toto tvrzení mohl odůvodniti nějakými konkrétními fakty. Leč ani o škodě nepřímé, vzešlé snížením vážnosti nelze mluvit. Činy, pro které byl žalobce odsouzen, byly pouhé výroky, které byly na hranici trestnosti a beztrestnosti, tedy nikoliv diffamující. U některých osob může snad uškoditi advokátu okolnost, že užívá silnějších výrazů, jiné osoby spatřují však v takových silnějších výrazech a v houževnatém vedení věci zvláštní způsobilost advokátovu. To platí zejména o klientech příležitostných, ohledně nichž nelze souhlasiti s tvrzením žalobcovým, že přicházejí hned na poprvé s velkými věcmi, naopak s takovými věcmi přicházejí lidé, kteří nejsou po prvé u advokáta, nýbrž již před tím častěji byli u advokáta a zpravidla mají svého stálého právního zástupce. Uvádí-li žalobce, že mu u takových příležitostných klientů škodilo jeho odsouzení, poněvadž prý se mnozí spokojili s tím, že si přečtli výrok o trestu a nesledovali podrobněji jeho procesy a že na tomto nepříznivém mínění o něm ničeho nezměnilo později pro něho příznivé zakončení těchto trestních věcí, dlužno k tomu poukázati, že o procesech těchto i jejich ukončení svého času místní noviny obšírně referovaly a že z těchto referátů mohl každý viděti, že nejde o nějaký hrozný čin, nýbrž o pouhý výrok, o němž soud vyslovil, že jím byla mez přípustnosti překročena, takže spokojil-li se někdo jen s výrokem o trestu, vzešla domnělá škoda z této okolnosti a nikoliv z rozsudku samého. Uvádí-li žalobce dále, že mezi ním a stranou německo-nacionální, k jejímž vůdcům patřil i Dr. L., došlo k vážným neshodám, které se stupňovaly až ve zjevné nepřátelství, jež se pak vyvíjelo v uvedených trestních sporech a i ve sporech jiných, a že následek toho byl, že přívrženci strany německo-nacionální, potřebovali-li advokáta, nešli k žalobci, nýbrž k jinému z tamních advokátů, možno případy takové připustiti, tu však způsobena byla žalobci újma již nepřátelským poměrem mezi ním a stranou německo-nacionální, nikoli teprve oněmi odsuzujícími rozsudky. Když tedy žalobce neprokázal, že mu ze zmíněných odsouzení vzešla přímo nějaká majetkoprávní újma v jeho výdělečné činnosti, není nárok jeho na náhradu škody z tohoto důvodu oprávněn.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl odvolání žalobcovu.

D ů v o d y:

K částce 16.000 Kč vzniklé zaplacením honoráře profesoru Dr. M.: Nejde ovšem o útraty trestního řízení jako takové, nýbrž o náhradu majetkoprávní újmy podle § 1 zákona z 21. března 1918 čís. 109 ř. z. K odůvodnění tohoto náhradního nároku ale nestačí, že majetkoprávní újma odvolateli vznikla a že neprávem odsouzený na jejím vzniku spoluviny nemá, an se patřičně v urážkových sporech hájil (§ 1304 obč. zák.); nýbrž jde o to, zda majetková újma vznikla zaplacením nákladů nutných k dosažení zrušení odsuzujících rozsudků, a dosažení opačného výsledku v obou trestních věcech, jak bylo doličeno již v rozhodnutí čís. 8004 sb. n. s., ano by jinak záviselo zcela na libovůli osoby neprávem odsouzené, jak velkou majetkovou újmu si chce způsobiti a tím nedůvodně stanoviti výši náhrady oproti státu. Že útraty vynaložené za posudek profesora Dr. M. nebyly vůbec nutny, odůvodnil

případně první soud a z toho, že generální prokuratura a nejvyšší soud jako zrušovací soud se přiklonil k posudku Dr. M., neplyne, že by nebyl dospěl bez onoho posudku k témuž názoru, což připouští i sám odvolatel, když uznává, že jak generální prokuratura tak i nejvyšší soud by i bez onoho posudku byly obě věci podrobily nejbedlivějšímu prozkoumání. Právo na zřízení obhájce odvolateli první soud neupírá a nezabavuje ho ani práva na zřízení více obhájců ani na změnu v osobě obhájce, a jest proto poukaz na ustanovení čtvrté hlavy trestního řádu, jednající o obviněném a o jeho hájení bezpodstatný. Totéž platí o dalším tvrzení, že profesor Dr. M. jest zapsán v seznamu obhájců, neboť tento ani jako formální obhájce (§ 44 odst. 1 tr. ř.) vykázan nebyl a návrh generální prokuratury na podání zmateční stížnosti na záštitu zákona svým podpisem neopatřil. Jeho úkon jest pouze posudkem znaleckým z oboru trestního práva a za takový ho pokládal i sám profesor Dr. M. a také neúčtoval svou odměnu jako obhájce podle vládního nařízení č. 95/23 sb. z. a n. a § 381 č. 4 tr. ř., nýbrž jako poplatek znalecký (§ 381 č. 3 tr. ř.). Posudek z tohoto oboru jest ale v trestním řízení nepřipustný vzhledem k § 118 tr. ř. ve znění zákona č. 107/27 sb. z. a n. a nelze jeho nutnost odůvodniti ani tím, že by šlo o případy s právního hlediska obzvláště nesnadné, an žalobce to vylučuje sám, když ve svých podáních pokládá omyly nižších soudů dokonce za hrubou nedbalost (§ 1324 obč. zák.). A že šlo o věci pro žalobce velké důležitosti, ohrožující jeho vážnost jako advokáta, není důvodem, aby útraty, které nebyly nutny, mu byly hrazeny. Ostatně bylo o útratách jako takových pravoplatně rozhodnuto trestním soudem. O záchranný náklad tu nejde, poněvadž tím se rozumí náklad na opatření prostředku, jenž zamezuje vznik hrozící škody neb rozšiřování škody již vzniklé, což v souzeném případě není. — K nároku na 50.000 Kč. S právního hlediska jest předpokladem nároku na náhradu věcné škody (§ 1293 obč. zák.) důkaz, že majetková újma skutečně nastala, nikoliv jen pouhá domněnka. A byť jest obtížným důkaz o každém jednotlivém případě úbytku klientely, přece není vyloučeno aspoň některé případy dokázati, z nichž by se dalo důvodně souditi, že odsouzení v urážkových sporech mělo za následek částečnou ztrátu klientely a tím majetkovou újmu, po případě že žalobci tím ušel zisk, jehož by byl dle obvyčejného běhu věci dosáhl. Nemůže-li to žalobce dokázati, jde to na jeho vrub, an nesplnil předpoklad nároku a nemá místa ani ustanovení § 273 c. ř. s., jež předpokládá důvodnost nároku na náhradu škody, tedy skutečnost, že škoda nastala a vyjádřuje pro nemožnost nebo obtížnost důkazu výše škody jen stanovení výšky volnému uvážení soudu. Ježto žalobce nedokázal žádnou skutečnost, z níž by se dala odvozovat majetková újma, ať již nastala nebo budoucí, není jeho nárok odůvodněn a netřeba ani se zabývatí otázkou, jak vykládati jest pojem »přiměřené náhrady škody« uvedený v § 1 zák. z 21. března 1918 č. 109 ř. z.

Čís. 14296.

Byl-li kdo neprávem soudně vyklizen, nemá nároku na náhradu škody podle § 1 zák. syndikátního, nestěžoval-li si především podle § 68 ex. ř.,